

**הכנסת
דוברות הכנסת**

דוברת ועדת החוקה חוק ומשפט
ירושלים, חי' ניסן תשי"פ
02/04/2020

הודעה לעיתונות

יו"ר הוועדה ח"כ שלח דורש ממשרד האוצר: "תשנו את התקנות כך שהמענקים לעצמאים לא יהיו חייבים במס"

קרדיט לתמונות: דוברות הכנסת, שמוליק גרוסמן; קרדיט לסרטונים: ערוץ כנסת

<https://photos.app.goo.gl/Z2RPfuZYQrUmQjns9>

הוועדה להתמודדות עם נגיף הקורונה קיימה היום (ד') דיון סוער בהשלכות הכלכליות על ענף הקמעונאות והעצמאים; סגן הממונה על התקציבים באוצר וסרצוג אמר כי המענק הראשון יינתן לפני חג הפסח אך הבהיר כי המענקים לעצמאים יחויבו במס ועורר תרעומת: ח"כ לוי: "השתגעתם לגמרי יד אחת נותנת ויד אחת לוקחת"; לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל: "המענק הזה זה בדיחה, הוא מחורר כמו גבינה שוויצרית. אנחנו דורשים דמי אבטלה כמו שכירים, אין לנו דם אחר"; נשיא לשכת יועצי המס: "תוכנית האוצר תביא את המגזר העסקי לחורבן ואנרכיה"; סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר: "שכיר הוא לא עצמאי, הם חיים בשני עולמות אחרים"; מנכ"ל ובעלי קבוצת 'פוקס', ויזל: "בעלי עסקים ברחובות ובקניונים חיים כרגע מהיד לפה. הפתרון האמיתי הוא הלוואות מיידיות לכולם בלי

בירוקרטיה"; היו"ר ח"כ שלח: "עצמאי אולי מחליט מתי לקום בבוקר, אבל זכויותיו הסוציאליות אפסיות ביחס לשכיר במשק"

בפתח הדיון אמר יו"ר הוועדה, ח"כ עפר שלח (יש עתיד תל"ם): "ניתנו הנחיות ברורות בנוגע לכניסת אנשים מחו"ל בדגש על מקומות כמו ארה"ב וספרד - יש פה חשד של שיקולים לא ענייניים והעניין הזה חייב להיפסק, כל מי שמגיע לישראל ממדינה עם תפוצה גדולה של קורונה צריך להיבדק ולהיכנס לבידוד".

בחלקו הראשון של הדיון הוצגו עיקרי תוכנית הסיוע הכלכלי של משרד האוצר:

סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, אסף וסרצוג: "יש הרבה חוסר וודאות ומטרת התוכנית היא לספק וודאות מסוימת לתקופה הקרובה וההנחה היא שחלק גדול מהאנשים יחזרו למקום העבודה כשזה יגמר. החלקים העיקריים בתוכנית ה-80 מיליארד ש"ח:

11 מיליארד ש"ח לרווחה ובריאות - ברובו למשרד הבריאות

14 מיליארד ש"ח - רשת בטחון סוציאלית: דמי אבטלה לשכירים וחל"ת

3 מיליארד ש"ח - לקיצור תקופת האכשרה, מענק לבני 67 ומעלה והארכת תקופת אבטלה

2.6 מיליארד ש"ח - מענק לעצמאים: פעימה ראשונה - 65% מהכנסה קיימת עד 6000 ₪, פעימה שניה 75% מהכנסה עד 8000 ₪, 41 מיליארד ש"ח - המשכיות לעסקים: דחייה ופטור מארנונה.

אני צופה שיעלו הרבה טענות על כך שגורמים כאלה ואחרים לא מקבלים כיסוי במסגרת התוכנית, צריך להבין המשאבים הם מוגבלים, איפשהו הקו יצטרך להיחתך. נרצה שעסקים יתאוששו וינצלו את המענק כדי לחזור לעסקים, אבל גם עסקים שלא יחזרו לעבודה יקבלו מענק בגובה מסוים. המפתח הכי משמעותי של החזרה של עובדים להעסקה זה החזרת המשק לפעילות. אם המשק יישאר בסגר התמריצים שלנו לא יהיו עם אפקט משמעותי. נתנו קרנות הלוואה ייעודיות לעולם ההייטק משום שרוב המימון שלו בשגרה מגיע מארה"ב וכרגע פחת משמעותית".

לשאלת יו"ר הוועדה ח"כ שלח האם המענקים לעצמאים יחויבו במס, השיב כי "המענקים שפורטו יהיו חייבים במס. הסיוע במענק הוא סיוע לעצמאי עצמו ולא לעסק. זה חלק מהרשת בטחון סוציאלית. העסק עצמו מקבל מגוון פתרונות אחרים".

לשאלת ח"כ אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת) לגבי מועדי המענקים השיב כי "כרגע חלק יקבלו, והמענק הראשון יתקבל לפני פסח". עוד אמר כי "יש קרן של 70 מיליון ₪ שמטרתה לעזור למי ש'נופלים בין הכיסאות'".

בתגובה לטענות הח"כים על מיסוי המענקים אמר: "כל הכנסה חייבת במס, זה החוק בישראל. הסיבה שלא כולם מקבלים ויש תקרה כמו 20,000 לעצמאים היא האם אנחנו נותנים הרבה למעט או מעט להרבה". עוד אמר: "שכיר הוא לא עצמאי, הם חיים בשני עולמות אחרים. לשכיר נאמר מה לעשות, יש לו את המחויבויות שלו, עצמאי הוא אדון לעצמו, מערכת המיסוי שלו שונה, הוא משלם ביטוח לאומי נמוך יותר".

על דבריו אלו הגיב היו"ר ח"כ שלח: "עצמאי אולי מחליט מתי לקום בבוקר, אבל זכויותיו הסוציאליות אפסיות ביחס לשכיר במשק".

ח"כ מיקי לוי (יש עתיד תל"ם): "השתגעתם לגמרי. מה אתם עושים? מה-6000 שישאר רק 3,000. יד אחת נותנת ויד אחת לוקחת, תוותרו על המס הזה לשלושה חודשים. לא ייאמן, מנהל רשות המיסים תומך בויתור על המס הזה ואגף תקציבים מתנגד".

ח"כ יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו): "כשצריך לגבות כסף אתם יודעים לעשות את זה מצוין. תעבירו לחשבון בנק של עצמאים 6000 שיש בלי כל ההתחכמויות".

ח"כ יואב סגלוביץ' (יש עתיד תל"ם): "האם התשלום שהובטח יכנס עד ערב פסח? צריך לעשות חשיבה נוספת מה עושים עבור עצמאים בכל הגזרות".

ח"כ מיקי לוי (יש עתיד תל"ם): "אם לא יעשו שולחן עגול עם כל הנציגים מול רשות המיסים, אגף התקציבים, החשב הכללי וכו' – זה לא יפתר לעולם. צריך להכריח את האוצר לעשות ישיבה מקצועית. אחרת לא נצא מזה".

ח"כ משה אבוטבול (ש"ס): "המדינה מתקשה להבין את כל ההנחיות. חשוב שגוף אחד ינגיש לבעלי העסקים את ההנחיות וההטבות בצורה נגישה וברורה".

ח"כ ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת): "כל נושא ההשכלה הגבוהה וסטודנטים לא קיים בתוכנית".

ח"כ אוסמה סעדי (הרשימה המשותפת): "תוכנית כזו הייתה צריכה להיעשות בתיאום עם כל הנציגים של העצמאים, השכירים וכו'. חייבים לוודא שהכסף למובטלים יכנס עד יום שלישי".

ח"כ מיקי חיימוביץ' (כחול לבן): "הבעיה הגדולה של התוכנית הוא כובד המשקל על הנושא התזרימי. אנשים צריכים פשוט לקבל כסף ופחות הלוואות. המגזר הציבורי צריך לתת כתף ולספוג חלק מהקיצוצים. אין בתוכנית מספיק מנגנונים לעזור למעסיקים לשמר עובדים והיא לא נותנת מענה לתעופה ולתיירות".

ח"כ אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת): "מציע ללמוד ממדינות אחרות אילו תמריצים נתנו לעסקים".

ח"כ שלמה קרעי (הליכוד): "חשוב שיהיה מוקד מידע לכל הנתונים. לא ייתכן שנשמע הכול רק אצל קרן מרציאנו".

ח"כ אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת): "הדיונים בוועדה הניבו פרי וההודעה על קליטת מאות עובדי הסיעוד. חשוב שמשרד הבריאות שיפרסם הנחיות בנוגע לכך וצריך להוסיף עליהם את בוגרי הרפואה".

סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, אסף וסרצוג השיב לח"כים: אפשר להגיד שהתכנית לא מספיקה אבל היא בהחלט טובה. בכל מקום בעולם שיש בו תכניות נושא האשראי והלוואות לעסקים הוא חלק מרכזי. חל"ת הוא צורה של שימור עובדים ונותן מענה. המטרה של התוכנית עכשיו היא להחזיק את הראש מעל המים ולתת פתרון לחודשים הקרובים. תשלום המענקים אמור להיות לפני פסח וזה לא טעון חקיקה. נושא השירות האזרחי נמצא בבחינה. ביחס לתיירות, לצערי כרגע אין בכלל תיירות, כשעולם התיירות יחזור ויהיה רלוונטי, נראה איך מעמידים אותו חזרה על הרגליים. אנחנו רוצים שעסקים יקבלו הלוואות כי אנחנו רוצים שהם ישרדו".

בחלקו השני של הדיון הופיעו בפני הוועדה נשיא לה"ב, נשיא לשכת יועצי המס, מנכ"ל ובעלי קבוצת 'פוקס', יו"ר איגוד האמרגנים והמפיקים, נציג התאחדות המלאכה והתעשייה ונציג גילאי ה-40+

נשיא לה"ב, עו"ד רועי כהן: "אתה חושב שעצמאים נמצאים בגלקסיה אחרת? לא שייכים לאותו עם? יש פה שתי מדינות שונות. אנחנו דורשים דמי אבטלה כמו שכירים, אין לנו דם אחר. לא ניתן לזה יד, לא נהיה שקופים יותר. המענק הזה זה בדיחה, הוא מחורר כמו גבינה שוויצרית. אם אתה היום היית יוצא לחל"ת היית מקבל 10,350. אתה חושב שעצמאי שמרוויח בשגרה יותר מ-20,000 יכול לקבל 3,000 שח? איך הוא יוכל להתקיים? היום משלמים את המחיר של ההפקרה של העצמאים, אם הייתה להם תמיכה היום המשק היה ברגיעה. איפה נשמע דבר כזה? כשאנחנו באים למכולת לא שואלים אותנו - אתם שכירים או עצמאים? יש את הכלים לעשות, אבל מנסים לחסוך על העצמאים".

נשיא לשכת יועצי המס, ירון גינדי: "הפתרון היחידי להציל את הכלכלה הישראלית הוא להחזיר את המשק לפעילות מלאה בסיוע המשבר הבריאותי. לא נצליח לעשות את זה, כי המגזר העסקי לא יצליח לעמוד על הרגליים לאור התוכנית שהאוצר מציע. התוכנית שלהם מנותקת לחלוטין מהשטח וממה שבאמת צריך לעשות. אני לא מאמין למראה עיני, הם מובילים אותנו לחורבן ולאנרכיה. לדוגמה, עצמאית שמרוויחה 10,000 ובעלה מרוויח 20,000 ומעלה כעצמאי לא תקבל שקל על פי התוכנית כי זה עובר את התקרה שהוגדרה".

בהתייחסו להבחנה בין שכירים לעצמאים בעניין דמי אבטלה אמר: "שכיר שיוצא לאבטלה בעקבות המשבר, מקבל פיצוי של עד 73,000 ש"ח. עצמאי יכול לקבל פיצוי עד 14,000 ש"ח. לשכיר אין מגבלה על כמה בן הזוג שלו מרוויח, לעצמאי יש מגבלה. לשכיר אין מגבלה על כמה הוא מרוויח, עצמאי יכול להרוויח עד 16,000 ולקבל את המקסימום, ומ-20,000 ומעלה הוא לא יקבל שקל".

לשאלת יו"ר הוועדה ח"כ שלח, "האם התייעצו אתכם על התוכנית ומה הדלתא בכסף בין המצב הנוכחי, לבין מה שמוצג עכשיו", השיב: "בשורה התחתונה, מה שצריך לעשות כדי שהמגזר העסקי לא יקרוס: עצמאים שאינם מעסיקים עובדים צריכים לקבל דמי אבטלה כמו השכירים, וגם עצמאים שמעסיקים עובדים צריכים לקבל".

מנכ"ל ובעלי קבוצת 'פוקס', הראל ויזל: "כשמדברים על 80 מיליארד ש"ח ומתוך זה בערך 30 מיליארד זה בהלוואות דרך הבנקים אז המספר האמיתי הוא 50 מיליארד ולא 80. בולשיט מוחלט. אמרתי לאוצר - העסקים צריכים חמצן ובמהירות, אין להם ממה לשלם את המשכורות של מרץ. גם מי שרוצה לקחת הלוואה, אין לו דרך לעשות את זה כרגע, זה נעול וסגור. אתם מספרים סיפורים בטלוויזיה ולא קורה כלום. הפתרון הוא

פשוט: הלוואות ומהר לכולם. בלי בירוקרטיה, בלי דיבורים. המענק היחידי שצריך להיות הוא על הדלתא בירידה בין 2019 ל-2020. בעלי עסקים ברחובות ובקניונים חיים כרגע מהיד לפה. הם לא משלמים שכ"ד כי אין להם כסף לאוכל". ויזל הוסיף: "בעלי עסקים ברחובות ובקניונים חיים כרגע מהיד לפה. הפתרון האמיתי הוא הלוואות מיידיות לכולם בלי בירוקרטיה".

יו"ר איגוד האמרגנים והמפיקים, יוני פינגולד: "מבקש מהוועדה לקדם חשיבה על היום של אחרי. לשים כבר עכשיו תקציב לעולם התרבות, מופעים, אירועים. ניתן כבר עכשיו להחזיר הרבה מהעובדים לעבודה באמצעות הדיגיטל ולהכניס עוד כסף דרך כך לכלכלה. אפשר לייצר מכרזים לפרויקטים בתחום התרבות הרחב. ניתן להחזיר סקטור שלם לעבודה".

מר יוסי אלקובי, התאחדות המלאכה והתעשייה: העצמאי אולי מחליט מתי הוא קם בבוקר אבל אנחנו העצמאים לא ישנים בלילה, קמים לעבודה בשביל להילחם להביא אוכל. הבנקים צריכים לאשר חריגות ואשראי לעסקים, אנשים מקבלים סירוב על הכרטיס אשראי בסופר ואין להם איך לעשות את החג. העובד מקבל חל"ת, אנחנו מקבלים כולרה".

איקו בן גיאת, +40: "חיפוש העבודה קשה וארוך במיוחד. מה שאומר שאני ועמיתי מוחרגים מהאפשרות לקבל דמי אבטלה. אנחנו רוצים לחזור למעגל העבודה, אבל כרגע זה בלתי אפשרי. נפלנו בין הכיסאות, את דמי האבטלה סיימנו כבר לפני, אנחנו צריכים עזרה. סגן הממונה על התקציבים וסרצוג, השיב לו כי תהיה תוכנית מעמיקה יותר של הכשרות מקצועיות".

יו"ר הוועדה ח"כ עפר שלח סיכם את הדיון: "המסקנה שעולה מכל הדברים: כסף מוקדם יציל כסף מאוחר. היד צריכה להיות פתוחה עכשיו דווקא בשביל להציל עסקים שיוכלו לחזור לפעילות אחר כך. האוצר חייב להפעיל להבהיר לבנקים שהוא ידאג שהבנקים לא יפלו כדי שנושא הלוואות לא יתקע".